

Slovenská asociácia učiteľov slovenčiny

Kadnárova 4

831 52 Bratislava

VÁŠ LIST/ZO DŇA	NAŠE ČÍSLO	VYBAVUJE/LINKA	BRATISLAVA
21.04.2016	234/2016	RNDR. MIROSLAV REPOVSKÝ ☎ +421-2-68 26 03 05	29. 04. 2016

Vec

Odpoveď na pripomienky k Testovaniu 9-2016

Vážený pán predseda rady SAUS,

vítame Vaše pripomienky a návrhy, ktoré sú pre nás dôležitou spätnou väzbou a prispievajú k skvalitneniu a zdokonaľovaniu testovacích nástrojov a celkovej organizácie testovania.

Odpovede na pripomienky SAUS k T9-2016 č. testu 1399 zo slovenského jazyka a literatúry (ďalej SJL):

1. Položka č. 8: Akceptujeme Vašu pripomienku. Táto skutočnosť však nijako neovplyvnila žiakov pri správnom riešení položky. Položka sa prejavila ako veľmi ľahká s celkovou priemernou úspešnosťou nad 80 %.
2. Položka č. 17: V položke mali žiaci správne interpretovať význam slovesa *blinkotať*. Ide o jednoduchý tvar plnovýznamového slovesa, položkou sme nesledovali žiadny gramatický jav. Položka vykazuje nadštandardné štatistické ukazovatele, správnu odpoveď volilo vyše 70 % testovaných žiakov. Položka bola pre nich ľahká a zadanie bolo primerané ich schopnostiam a vedomostiam.
3. Položka č. 20: Správna odpoveď, *žmurkajúce uhličky v pahrebe*, sa v danom kontexte nedá interpretovať ako epiteton. Epiteton vo všeobecnosti možno definovať ako básnický prívlastok, obvykle spojenie prídavného mena s podstatným menom (pozri HARPÁŇ, M.: Teória literatúry, 2009, s. 110.). Metafora sa vo všeobecnosti definuje ako nepriame pomenovanie (prenášanie významu slov) na základe istých vonkajších podobností a javov (pozri HARPÁŇ, M.: Teória literatúry, 2009, s. 96.). Epiteton aj metafora sú druhy trópu (pozri ŠTRAUS, F.: Príručný slovník literárnovedných termínov, 2005, s. 381.). Uvedené definície sú takýmto spôsobom interpretované žiakom vo vyučovacom procese. Podľa platného Štátneho vzdelávacieho programu zo SJL pre testovaný ročník sa presne uvádza výkonový vzdelávací štandard na str. 129. Testovaná položka nemerala

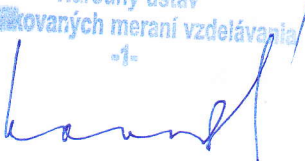
vedomosť žiakov o spomínaných pojmoch, položka merala schopnosť vyvedenia súvislostí na základe ukážky a správnu interpretáciu významu slova na konkrétnej úlohe. Metafora so slovom *žmurkať* vo význame *mihať*, *sliepňať* je v možnosti D: *žmurkajúce uhličky v pahrebe*. Testovaní žiaci položku interpretovali správne, položka sa prejavila ako ľahká, s celkovou priemernou úspešnosťou nad 70 %.

4. Položka č. 22: Číslovka *tisíc* v uvedenom kontexte je sklonná a skloňuje sa podľa vzoru *stroj*. V obsahovom štandarde ISCED 2 je aj skloňovanie čísloviek (pozri ŠVP SJL ISCED 2, s. 5.).
5. Položka č. 24: Predpona alebo prefix alebo prefixálna morféma je slovotvorný prostriedok pripájaný pred slovný základ (pozri KSSJ, 2003, s. 555.). S fenoménom tohto pojmu sa žiak oboznamuje už na prvom stupni vzdelávania (pozri ŠVP SJL ISCED 1, s. 32.). Kvalitné vyučovanie SJL si vyžaduje špirálovitú nadväznosť na jednotlivé ročníky, čím dosiahneme predpokladaný výstup z 9. ročníka (pozri ŠVP SJL ISCED 2, s. 4, 58, 91.). Pri hodnotení obsahu položky berieme do úvahy primárne poznatkový horizont žiaka základnej školy určený Štátnym vzdelávacím programom a z tohto uhla pohľadu položku formulujeme. V základnej škole žiaci určujú v slovách slovotvornú predponu a slovotvornú príponu, nezaoberajú sa tým, akým poradím uvedených postupov dané slovo vzniklo. Ak je v slove predpona zrejmalá, označia toto slovo, ako slovo vzniknuté odvodzovaním predponou. Teoreticko-lingvistická rovina interpretácie zadania, ktorá má svoje racionálne jadro, je v kontexte testu pre základnú školu skôr metodologickou abstrakciou. Žiak základnej školy Vami uvedenými derivatologickými vedomosťami nedisponuje. Môžeme konštatovať, že položka je prispôsobená jeho úrovni vnímania problému. V tejto položke mali žiaci za úlohu identifikovať predpony, aplikovať faktický poznatok o predponách v praktickej úlohe. Na základe štatistických výsledkov položka vykazuje priemernú úspešnosť nad 50 % testovanej skupiny žiakov a má dobré rozlišovacie schopnosti, rozlišuje jednotlivé výkonnostné skupiny žiakov na predpokladanej úrovni.
6. Položka č. 25: Pri tvorbe testov postupujeme podľa revidovanej Bloomovej taxonómie. Položka merala vyššiu konceptuálnu dimenziu poznatkov a žiaci mali analyzovať jednotlivé súvislosti. Spoločné znaky mohli nájsť aj v iných možnostiach, ale úlohou položky bolo analyzovať na vyššej konceptuálnej úrovni. Ak by sme do zadania naformulovali, že ide o slohové postupy, tak by položka strácala na svojej obťažnosti. Žiaci mali samostatným myslením dospieť k záveru, že najviac spoločných znakov má možnosť D. *správa*, *pozvánka*, *program kina*.
7. Štátny vzdelávací program podporuje komplexný prístup pri rozvíjaní žiackych spôsobilostí poznávať, konať, hodnotiť a dorozumievať sa i porozumieť na danom stupni vzdelávania. Medzi obsahové štandardy slovenského jazyka patria poznávacie a rečové kompetencie, pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti, analytické a syntaktické

zručnosti, tvorivé, informačné a komunikačné zručnosti. Jazyková zložka jazyka sa člení na zvukovú rovinu jazyka a pravopis, významovú rovinu, tvarovú rovinu jazyka, skladobnú rovinu a sloh. Všetky tieto zložky majú rovnocenné zastúpenie. Medzi jazykové komunikačné kompetencie sa zaraďuje čítanie s porozumením, písanie, hovorenie a počúvanie. Medzi obsahovými štandardmi slovenskej literatúry figuruje osvojenie si techniky čítania a verejná prezentácia textu, pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti, tvorivé a informačné zručnosti. Literárna zložka sa člení na všeobecné pojmy, literárne druhy, literárne žánre, štruktúru diela, štylizáciu textu a metriku. Cieľom vzdelávania slovenského jazyka a literatúry je utužiť v žiakoch schopnosť požívať kognitívne operácie, spôsobilosť kritického myslenia, formovať a riešiť problémy, schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky. Žiakov je potrebné naučiť v súvislosti s čítaním a písaním aj myslieť.

Špecifikácia testu z vyučovacích jazykov je každoročne zverejnená na internetovom sídle NÚCEM. Testy sú zostavené tak, aby obsahovou stránkou a úrovňou náročnosti zodpovedali platnej pedagogickej dokumentácie. Zároveň uvádzame, že sme otvorení odbornej diskusii a dohovore o modifikácii špecifikácie testu T9 zo SJL v spolupráci so Štátnym pedagogickým ústavom a Slovenskou asociáciou učiteľov slovenčiny.

S pozdravom

Národný ústav
certifikovaných meraní vzdelávania
-1-

PhDr. Romana Kanovská
riaditeľka NÚCEM

Na vedomie:

Ing. Marián Galan, generálny riaditeľ SRŠ, MŠVVaŠ SR